

SynHør-bladet

26. årgang

Nr 1 - 2017

**Landsforbundet for kombineret Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde
(LSHDB)**

Innhold

Styrets hjørne	3
Bedre kunnskapsdeling	4
Drømmeturen til Dubai	6
Regjeringen vil sikre døvblinde reel mulighet til deltakelse	9
NBHP, Nasjonal behandlingstjen- este for hørsel og psykisk helse	11
Honnørrabattordningen	12

Reiserefusjon til sommertreffet i Lofoten	13
Grasrotandelen	13
Årsmøte Achilles Norway	14
Rapport: Fagkonferanse - Yrkes- aktiv med nedsatt syn og hørsel	15
Solveig og Hans Ovin Andreassens stiftelse	16
Ny forskning på ervervet døvblindhet	16
Nytt grønt kort	18

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Leder: Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan
Tlf: 72 88 94 01
E-post: ka-k-eng@online.no

Styremedlem: Bibbi Hagerupsen
Tlf: 960 46 065
E-post: bibbih@online.no

Styremedlem: John Sandell
Tlf: 915 45 424
E-post: johnsandell44@gmail.com

Styremedlem: Hege Dahlen
Tlf: 970 01 093
E-post: hege.beathe.dahlen@gmail.com

1. varamedlem: Odd Paulsen

2. varamedlem: Sissel H. Markhus

Syn-Hør-bladet
Redaktør: Erik Olav Johansen
SMS. 402 34 454
E-post: erik@lshdb.no

ADRESSE:

LSHDB
Skippergata 33
0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no
Internett: www.lshdb.no
Tlf: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

Daglig leder: Karin Andvig

**Kontoret er åpent annenhver onsdag,
torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.**

Trykk: Rycon AS

Opplag: 330

Styrets hjørne

Av forbundsleder Åshild Johansen

Kjære medlemmer og lesere.

Selv om vi er kommet ut i februar måned vil jeg likevel ønske dere alle et riktig godt nyttår!

Det har vært et hektisk og travelt år for LSHDB.

Alle styremedlemmene har virkelig stått på og jobbet mye gjennom året. Vi har gjennomført mange møter, referansemøter, arbeidsgruppemøter m.m.

En stor utfordring vi hadde var rapporten fra Agenda Kaupang. Det er en kraftig kritikk av NAVs tolketjeneste for døve, hørselshemmede og døvblinde. FNDB og LSHDB har jobbet iherdig mot politikerne om tolk/ ledsager saken. Endelig fikk vi medhold på våre innvendinger etter at statsbudsjettet ble lagt fram i oktober 2016. Det er et lite stykke igjen før vi kan slå oss på brystet. Forskriftene og rundskrivet måtte endres. I skrivende stund er den nå endret, men det er fremdeles noe som er litt uklart. LSHDB kommer til å be om et møte om å få nærmere forklaring og hvilken betydning innholdet har. Vi ønsker en enklere og lett-oppfattelig språk i forskrifter og rundskriv. Byråkratisk språk er beklageligvis ikke vår sterkeste side. Jeg vet ikke om vi får det til, men håper det beste.

Vi hadde også et prosjekt om kommunal ledsager som NAV hadde fått i oppgave fra departementet. Den er nå endret til «Veiledningshefte for helsepersonell, BPA, kontakt- og støttepersoner». Det er for de som jobber med

døvblinde på aldershjem, institusjoner og hjemme. Vi mener det er veldig viktig at de får opplæring. Prosjektet er ikke ferdig ennå, men skal visst være ferdig i løpet av dette året.

I mai var mange av våre medlemmer med på å løpe Holmenkollstafetten. Det er et meget populært idrettsevenement for våre medlemmer. Achilles Norway arrangerer et nytt Holmenkollstafett i år også.

Vi hadde sommertreff på Scandic Fornebu Hotell med landsmøte og likepersonkurs.

Landsmøtet kom vel i havn. Det ble med noen endringer i vedtektene. Tema på likepersonkurset var; «Hvordan takler vi problemer som kan oppstå mellom mennesker med og uten funksjonshemning» Det var spennende å høre på de forskjellige foreleserne. Mange kom med spørsmål til foreleserne, og som regel fikk de fornuftige svar.

Utflukten i år var en flott båttur rundt Oslofjorden med en skipper som både førte båten og var en utmerket guide. Han fortalte spennende historier om steder gjennom rundturen som tok 3 timer med både oppholds og ruskevær. Vi var fornøyde likevel.

Julebord og likepersonkurs gjennomførte vi i Scandic Asker Hotell. Det er et populært og veldig godt tilrettelagt sted for oss. Det er sentralt og har lett adkomst fra togstasjon og motorvei. Så vi velger nok dette stedet igjen i år.

Vi er nå kommet godt inn i det nye året med mange spennende oppgaver som venter foran oss. Vi håper at blant annet Signo sitt toppstyre tar

mer hensyn til brukerne, og at de tar døve og døvblinde mer på alvor.

Jeg vil her få takke alle som har hjulpet og støttet oss gjennom dette vanskelige året, og ikke minst til alle tolk/ ledsagere som har fulgt med oss gjennom mange tøffe saker.

Jeg takker alle som vi har samarbeidet med, og vil også takke de Nordiske landene for gode innspill i debatter og med forbindelsene landene imellom.

Takker også for all støtte og bidrag vi fikk gjennom året som vi er meget avhengige av.

Fra hele mitt hjerte takker jeg dere alle fra fjern og nær som har hjulpet meg gjennom 2016. Jeg ser fram til videre arbeid i det nye året.

Ha en strålende vinterstid og videre mot lysere og varmere årstid.

Bedre kunnskapsdeling

Av Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde v/ Roy Morten Østerbøl

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging opplevde at mye nyttig fagstoff ikke kom godt nok fram på Nav.no. Derfor har de lansert Kunnskapsbanken.net.

Målgruppe for den nye nettsiden er alle som er opptatt av funksjonshemming og deltakelse i samfunnet. Innholdet består av fagstoff og opplæringsmateriell innen tolking, tilrettelegging og hjelpemiddelformidling. Etter hvert skal det bli mulig med erfaringsdeling, og det er ønsket om å opprette diskusjonsforum.

- Vi trengte en egen nettside for fagstoff, som et supplement til det vi har på Nav.no og Hjelpemiddeldatabasen.no. Vi har også hatt et ønske om å dele mer fra våre fagområder, ikke minst med tanke på behov hos våre eksterne samarbeidspartnere, forteller Morten Flatebø, redaktør for den nye siden og kommunikasjonsrådgiver ved Fagsenteret for NAV Hjelpemidler og tilrettelegging.

Vil ha mer fagstoff

Kunnskapsbanken.net er ennå i startfasen, og det legges fortløpende ut mer innhold.

- I første omgang har vi tatt med stoff som er lett tilgjengelig, samt nye aktualitetssaker. Vi har ennå ikke kommet dit at vi viser bredden av det vi ønsker å ha på de ulike fagområdene, blant annet innenfor tolking vil vi gjøre mer, sier Flatebø, som jobber sammen med en liten redaksjonsgruppe. De ønsker å involvere flest mulig fagpersoner på hjelpemiddelsentralene i arbeidet med å utvikle den nye nettsiden.

Vi finner godt med innhold i gamle kurs og temahefter, der har vi hatt mye å velge mellom. Alt av relevante fagartikler og opplæringsmateriell er interessant for oss. Vi oppfordrer våre kolleger til å komme med tips og fagstoff som de har liggende og vil dele med andre.

Mer kunnskap om døvblindhet

Ett av de nye prosjektene er e-læring om døvblindhet og kombinert syns- og hørselsnedsettelse. Prosjektet

skal fungere som en veileder og innføring om hvordan man kan møter personer som ser og hører dårlig.

- Dette e-læringsprosjektet henvender seg til dem som ikke kan så mye om døvblindhet fra før av. Det kan være kommunalt ansatte i hjemmetjenesten, personlige assistenter, støttekontakter eller treningskontakter, og andre personer i omgivelsene rundt dem ser og hører dårlig. Vi vil at dette skal være ett av flere tiltak for å øke deres kompetanse, forteller Vegard Forøy, prosjektleder og seniorrådgiver ved NAV Hjelpemidler og tilrettelegging.

Bakgrunn for e-læringsprosjektet

Prosjektet startet i fjor høst med bakgrunn i et konkret oppdrag fra Stortinget, og overføring av midler fra statsbudsjettet.

- NAV Hjelpemidler og tilrettelegging skal gi mer systematiske tjenester til kommunale fagpersoner. Vi skal også bistå kommunene med kunnskap og kompetanse, sier Forøy.

Fokuset skal være rettet mot personer som ennå har syns- og hørselsrest, altså de som inngår i kategorien ervervet døvblinde. Mange av dem er eldre mennesker, og de har ofte en forverrende tilstand.

Vi ser at mange kommuner trenger et tilbud som er lett tilgjengelig og som de kan bruke når de har tid og behov. For oss er det dessuten viktig at våre brukere får ivaretatt sine individuelle behov for tolk- og ledsagertjenester. Dette prosjektet skal styrke det totale tilbudet for døvblinde i Norge, understreker Forøy.

Samarbeider med flere

Med seg i arbeidet har Forøy ei prosjektgruppe satt sammen av representanter fra hjelpemiddelsentralene i Sør-Trøndelag, Oslo-Akershus, Buskerud og Hordaland.

- Vi har valgt disse fordi de har flest brukere med døvblindhet, og derfor mye erfaring og kompetanse på området.

De benytter seg også av responsgrupper, og har hatt et kontinuerlig samarbeid med NKDB, Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse (NSHP), Landsforbundet for kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde (LSHDB) og Foreningen Norges døvblinde (FNDB). Vi har hatt gjennomgang av det første utkastet til de planlagte e-læringsmodulene, og har allerede nå fått inn mange nyttige innspill og tilbakemeldinger. Samarbeidet og dialogen med responsgruppene er viktig for at sluttproduktet skal bli så godt som mulig, og vil derfor opprettholdes gjennom hele utviklingsarbeidet.

Lansering til våren

E-læringsmodulen skal etter planen bestå av flere kapitler med tema som: Mål og målgrupper, om døvblindhet og kombinert syns- og hørselsnedsettelse, kommunikasjon, beskrivelse, ledsaging og andre viktige aktører. Mange av temaene blir belyst med både tekst, illustrasjonsfilmer og praktiske eksempler.

- Vi satser på å ha en versjon klart til utprøving i løpet av februar, som vi vil vise fram for testgruppene våre. Målet vårt er å lansere og implementere e-læringsprosjektet i løpet av mai 2017, og det vil da legges ut på Kunnskapsbanken.net og Nav.no.

Fakta

Kunnskapsbanken.net skal være aktuell for NAVs samarbeidspartnere, brukere og deres pårørende.

NAV har tre nettstedet nå: Om rettigheter på Nav.no på, om produkter på Hjelpemiddeldatabasen.no og fag på Kunnskapsbanken.net.

Drømmeturen til Dubai

Av Inger Britt og Odd Paulsen

2. juledag reiste jeg og min kone Inger Britt til Dubai, De forente arabiske emirater.

Vi reiste sammen med to andre venner, Hjelen fra Porsgrunn og Maldal fra Sauda. Et fly av normal størrelse tok oss fra Torp til København. Etter ca. 3 timers venting og vandring rundt i terminalen kunne vi endelig stige ombord i verdens største passasjerfly, Emirates sin Airbus A380-800 med plass til hele 600 passasjerer! Flyet var enormt stor med to passasjerdekk. Vi satt på nedre dekk for økonomi klasse, mens de med «tykkere lommebok» cruiset på øvre dekk!

Etter 6,5 timers flytid, landet vi endelig i Dubai ved 24 tiden. (Lokal tid er 3 timer foran). Etter å ha hentet bagasjen og med noe venting i dro-sjekø ankom vi endelig hotellet vårt ved halv to tiden. Vi ble tildelt hver vår leilighet. Vi kom ikke i seng før ved tretiden om natten.

Etter en god natts søvn spiste alle frokost hos Maldal sin leilighet. Det er fordi de hadde den største leiligheten. Etter en god frokost dro vi med taxi til Burj Khalifa. Det er verdens høyeste bygning, og som er hele 828 meter høy! Vi hadde heldigvis bestilt plass der for å ta heisen opp. Det myldret av folk, og vi stod i en endeløs kø før vi kunne gå inn i heisen.

Inne i bygningen var det et enormt stort forretningssenter som inneholdt hele 1200 forskjellige butikker. Da vi endelig kom inn i heisen etter 1 times venting og heisen begynte å gå, ble lyset dempet, og diskomusikk runget ut via høyttalerne. Etter ett

minutt i ekspressfart kom vi opp til 124. etasje. Wow for en utsikt over hele byen. Vi skuet utover skyskraperne på rundt 50 etasjer og de bittesmå bilene på veien så ut som en miniputt by! Og på selve Burj Khalifa-bygget er det hele 24000 vinduer. Jeg tenker; de stakkars vinduspusserne. Etter å ha bivaanet utsikten i en times tid måtte vi stå i kø igjen i cirka en halv time før vi tok heisen ned igjen! Etter å ha vandret rundt i det enorme senteret stakk vi innom en gresk restaurant og spiste middag. Etter middagen fikk vi se de fantastiske lysende vannfontener. Så var tiden inne for å dra tilbake til hotellet.

Neste dag hadde vi bestilt ørkenrally-tur. Det kom en syv-seters firehjuls-trekker for å hente oss. Etter å ha kjørt i cirka 1 times tid mot Oman kom vi til en ørken. Før turen i sanddynene tappet sjåføren endel luft av dekkene for å få bedre grep i sanden. Da begynte moroa, og herre min hatt for en opplevelse! Her kjørte vi opp og ned og sidelengs. Det er ubegripelig at ikke bilen veltet!

Det var virkelig en stor opplevelse, så her tror vi at vår svigersønn Stefan som er rallykjører hadde vært misunnelig på oss som fikk oppleve et skikkelig ørkenrally. Vi har virkelig lyst på en sånn tur igjen, så vi vil sterkt anbefale de som drar til Dubai om å ta en slik tur. Det er vanskelig å beskrive, det må bare oppleves. Etter den hårreisende heisaturen ble vi kjørt noen kilometer tilbake. Der stod det 3 kameler som stod klare til å ta oss med på en ridetur. Vi fikk oppleve en rundtur med kamelene. Mye roligere, men gøy var det også. Etter kamelridningen havnet vi ved et bord med 6 sittepuffer, som er store

puter. Bordet var dekket med 6 champagneglass, en stor bolle med jordbær og isbiter oppi og en masse snadder som vi kunne fråse i. Vi skålte i champagne og nøyte en flott solnedgang. Solnedgang i ørkenen er noe for seg selv. Etter å ha blitt godt forsynt av bordets gleder, bar det videre til en festplass hvor magedans stod på programmet. Vi ble henvist til et VIP bord rett inntil dansegulvet. Her ble vi servert typisk arabisk middag. Siden vi hadde spist endel under champagnefesten var vi ikke så sultne. Men vi måtte jo pent spise middagen for ikke å fornærme kelneren og vertskapet. Foran øynene på oss ble det vist en flott arabisk "folkedans".

Magedansen som vi så fram til ble en vakker avslutning. Deretter var det tid for retur til hotellet etter en ganske slitsom men en helt opplevelsesrik dag!

I dag (torsdag) ble vi enige om å bare slappe av ved bassenget på hotellets takterrasse for å slikke sol. Været har vært strålende under hele oppholdet med en temperatur rundt 27-30 grader. Utpå kvelden spiste vi middag på en restaurant ikke langt fra hotellet vårt.

På fredag var det tid for en shoppingtur som damene nok hadde gledet seg til. Vi ankom med taxi til et stort senter med innebygd "alpinsenter" med slalåmbakke og skiheis. Med temperaturer på rundt minus 2-4 grader kunne folk boltre seg i denne kunstige alpinbakken. Her kunne man skue inn gjennom glass og vi fikk se folk renne slalåm og kjøre skiheisen opp bakken, det var bare helt utrolig! Da vi skulle ta en kaffepause møtte vi 3 tyske døve turister, og som vi ble bedre kjent med etterhvert. Deretter dro vi til en finere restaurant i gamlebyen. Vi fikk

tildelt et fint bord ved en kanal med utsikt til ett flott hotell som ligner Seilet hotell i Molde. Etter å ha fortert en nydelig middag, bestilte vi kaffe. Deretter hørte jeg noen som sang bak meg. Jaggu var det 2 kelnerer som overrakte meg en ostekake med en bursdagslys på! De sang «Happy Birthday to You» til meg så hele restauranten hørte det! Jeg fikk nesten sjokk, men ble jo rørt av de flotte venneparene jeg har som ordnet denne overraskelsen. Så denne ostekaken delte jeg med kona mi, Inger Britt for vårt 40 års bryllupsdag som vi feiret i oktober. Jeg vil si tusen takk til ekteparene Hjelen og Maldal for en herlig kveld. Så vandret vi videre i shoppingsentret i gamlebyen.

Endelig var den etterlengtede nyttårsaften kommet. Etter å ha spist middag på hotellets restaurant, hadde vi bestilt privatsjåfør for denne kvelden. Han hentet oss kl. 17.00. En kjempegrei sjåfør, og han kjørte oss til utkanten nær Burj Khalifa. Oj, der var det så folksomt, rene maurtua. Men etter litt om og men fant vi en ledig plass på en gressplen, og som vi kunne sitte ned med god utsikt til det berømte bygget. Der satt vi fra ca. 18 tiden og helt fram til det fantastiske fyrverkeriet begynte. Dette må vel være verdens flotteste fyrverkeri, og som nok har blitt vist på TV i hele verden.

Og ikke nok med det, det var snakk om ca. 2 millioner mennesker rundt området der! Da vi skulle gå til den avtalte plassen med sjåføren vår var det ganske stor trengsel, men gikk heldigvis greit. Ved halv 2 tiden kom sjåføren vår, men gurimalla for en tett trafikk. Vi brukte et kvarter fram mens det tok hele to stive nattetimer tilbake. Det var denne nyttårsaften som vi aldri kommer til å glemme.

Da var vi kommet til siste dagen i Dubai. Denne dagen ville vi bare ligge og slikke sola ved bassenget på hotellets takterrasse.

Neste dag sto vi grytidlig opp, nemlig kl. 04.00. Taxi var bestilt kl. 05.00, og flyet hjemover gikk 08.30. Det var tryggest å møte opp 3 timer før avreise. Vi dro med samme type fly på hjemveien, nemlig den kjempestore flymaskinen A380-800.

Vi hadde en fantastisk tur til Dubai, og med fenomenal service av hotellets ansatte. En av dem var en spesiell fyr fra Filippinene. Navnet hans var Lito. Til vår store glede kunne han tegnspråk.

Avslutningsvis vil vi få takke Berit og Torger Maldal som ordnet den kjempefine pakketuren for oss.

Inger Britt og Odd

Noen bilder fra turen:

Regjeringen vil sikre døvblinde reell mulighet til deltakelse

Arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie vil endre loven for å styrke døvblindes rettigheter.

Av Anders B. Bisgaard, kommunikasjonsrådgiver ved Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse (NBHP) / andbis@ous-hf.no

Døvblindhet er en funksjonshemming som for de fleste skaper en svært krevende livssituasjon, med store behov for tilrettelegging i hverdagen.

Ifølge den nordiske definisjonen er døvblindhet en kombinert syns- og hørselshemming som «begrenser en persons aktiviteter og hindrer full deltakelse i samfunnet i et slikt omfang at det krever at samfunnet støtter med særlig tilrettelagte tjenestetilbud, tilpasning av omgivelsene og/eller tekniske hjelpemidler.»

De fleste døvblinde er avhengige av den språklige spisskompetansen til tolk- og ledsagere, som er utdannet og trent opp i spesielle kommunikasjonsformer for døvblinde.

Det var derfor mange som fortvilte da Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2012 vedtok et nytt rundskriv som innskrenket døvblindes rett til tolk- og ledsager til fritidsaktiviteter. Fra en situasjon hvor mulighetene var gode for å få tolk- og ledsager til fysisk aktivitet og annen rekreasjon på fritiden, opplevde mange døvblinde å få avslag på søknadene sine.

Ved Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse (NBHP) hørte våre fagfolk stadig oftere historiene til døvblinde som hadde fått avslag på

sine søknader. Å kommunisere med andre, få formidlet hva som skjer rundt en og ta aktivt del i verden, er av avgjørende betydning for livskvaliteten og den psykiske helsen. NBHP var derfor bekymret over utviklingen, og ga uttrykk for dette blant annet i Aftenposten og Klassekampen: Vi ser med bekymring av døvblinde får avslag på søknader om tolk (Aftenposten, 3. august 2015)

Det viktige i livet (Klassekampen, 6. juli 2015)

Tiden har gått, og lite har skjedd i saken. Stortingsrepresentant Kjetil Kjenseth fra Venstre stilte i mai et skriftlig spørsmål til arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie (Høyre) om saken. Han fikk til svar at «det skal foretas en gjennomgang av ordningen med tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde, og praktiseringen av denne, for å sikre reell mulighet til deltakelse i trening og fritidsaktiviteter. Arbeidet er foreløpig ikke avsluttet.»

Torsdag la imidlertid regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for 2017, og her tok saken en ny og uventet vending. Sosial- og arbeidsministeren foreslår her flere endringer for å styrke døvblindes rett til tolk- og ledsager til fritidsaktiviteter.

«Regjeringen vil sikre at døvblinde har en reell mulighet til deltakelse i trening og fritidsaktiviteter. Det foreslås derfor å utvide retten til tolke- og ledsagerhjelp i folketrygden, slik at døvblinde kan få rett til ledsager med tolkekompetanse som kan bidra til at den døvblinde får bedret sine muligheter til å delta i fritidsaktivite-

ter. Dette vil bl.a. omfatte ledsaging i forbindelse med fysisk aktivitet, handleturer, kafébesøk og kulturelle begivenheter,» står det i Arbeids- og sosialdepartementets proposisjon i Statsbudsjettet.

I rundskrivet fra 2012 ble retten til tolk- og ledsager til fritidsaktiviteter innskrenket til kun å gjelde aktiviteter hvor kommunikasjon med andre var aktivitetens hovedformål. Mange døvblinde har derfor fått avslag på sin søknad om tolk- og ledsager til aktiviteter man utfører alene. Et eksempel på det er historien til Berit Øie fra Halden. Hun fikk innvilget tolk- og ledsager til kanotur med barna sommeren 2015, men avslag da hun søkte om tolk- og ledsager for å padle noen dager på egen hånd. Arbeids- og sosialdepartementet skriver følgende i Statsbudsjettet for 2017:

«Det framgår i dag av rundskriv at retten til tolke- og ledsagerhjelp fra folketrygden i hovedsak er knyttet til brukerens behov for kommunikasjon med andre. Det foreslås å utvide retten til tolke- og ledsagerhjelp slik at det er tilstrekkelig med et behov for å få tolket omgivelsene og/eller kommunisere. Det skal ikke lenger stilles et absolutt vilkår om at brukeren skal kommunisere med andre personer enn tolken.» Dermed åpner Hauglie opp for at døvblinde kan få tolk- og ledsager også til aktiviteter som utføres på egen hånd, hvor kommunikasjon med andre utgjør en mindre del av aktiviteten, eller hvor rekreasjon og beskrivelse av omgivelsene er et hovedformål.

Begrunnelsen for at betingelsene for å få tolk- og ledsager ble endret i rundskrivet i 2012, var at Arbeids- og velferdsetaten mente gjeldende praksis ikke var hjemlet i loven. I Stats-

budsjettet skriver departementet at det er kommunene som har ansvar for å tilby personlig assistanse, herunder praktisk bistand, opplæring og støttekontakt, ifølge Helse- og omsorgstjenesteloven. I Statsbudsjettet foreslår regjeringen imidlertid å gjøre unntak for tolk- og ledsager til døvblinde i Folketrygdloven.

«Etter dagens regelverk har døvblinde ikke rett til tolke- og ledsagerhjelp fra folketrygden for å dekke rene ledsageroppdrag, siden dette er et kommunalt ansvar. Det vil derfor være nødvendig med en lovendring ved at det i folketrygdlovens § 10-8 gjøres et unntak for tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde. Utvidelsen av folketrygdens ansvar omfatter ikke hjelp i hjemmet (egenomsorg, husstell og personlig stell) og rene transportoppdrag. Dette skal fortsatt være et kommunalt ansvar», skriver Arbeids- og sosialdepartementet i Statsbudsjettet.

Også når det gjelder hva slags aktiviteter døvblinde kan få innvilget tolk- og ledsager til, har Arbeids- og velferdsdirektoratet argumentert for og praktisert begrensninger. I forarbeidene til Folketrygdloven, Ot.prop. nr. 10 (2003-2004), fremgår det at tolk- og ledsager til trening, sport og hobby ikke skal omfattes av retten til «stønad» i forbindelse med dagliglivet. Også her foreslår regjeringen nå å endre loven, ved å gjøre unntak for tolk- og ledsager for døvblinde. «Den foreslåtte utvidelsen innebærer at definisjonen av dagliglivet i folketrygdloven § 10-6 må endres ved at det gjøres et unntak fra den generelle begrensningen for tolke- og ledsagerordningen når det gjelder fritidsaktiviteter. Det skal fortsatt gjøres en nødvendighetsvurdering i forhold til omfang av lange og ressurskrevende prosjekter», skriver

Arbeids- og sosialdepartementet. For å kunne flytte bistanden i forbindelse med fritidsaktiviteter dit den etter Arbeids- og velferdsdirektoratets mening hørte hjemme, startet direktoratet et prosjekt for at tolk- og ledsagere skulle lære opp kommunalt ansatte i å ledsage døvblinde. Nå ser det ut som dette prosjektet går en usikker fremtid i møte.

Regjeringen bevilger 18 millioner kroner til styrkingen av tolke- og ledsagerordningen som beskrives i denne artikkelen.

I Statsbudsjettet kommer det frem at dette delvis skal finansieres ved at man bruker midlene som opprinnelig

ble bevilget til det kommunale prosjektet.

«Budsjetteeffekten av tiltaket for 2017 anslås til 18,3 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med 7,1 mill. kroner (...). I tillegg skal midlene som ble bevilget i statsbudsjettet for 2015 til en styrking av tolketjenesten for å kunne drive mer systematisk opplæring av kommunale ledsagere av døvblinde benyttes til dette formålet (...)»

NB!HP

Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse

NB

– vi får nytt navn!

Siden 2011 har Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse (NSHP) vært klassifisert som nasjonal behandlingstjeneste.

Frem til nå har vi imidlertid valgt å beholde vårt gamle navn, siden så mange forbinder det med oss og vår virksomhet.

Nå tar vi i bruk vårt offisielle navn i alle sammenhenger.

Fra 1. desember heter vi Nasjonal Behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse(NBHP).

Barne- og ungdomsenheten, Voksenenheten og Kompetanseenheten fortsetter arbeidet for hørselshemme-

de, døve og døvblinde med psykiske lidelser som før.

Brit Kjersti Rydland

Konsulent

Oslo universitetssykehus HF

Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse, NBHP

Tlf. 22 92 37 84 / 911 29 631

Besøk: Sognsvannsveien 21, bygg 4
0372 Oslo

www.nshp.no

www.oslo.universitetssykehus.no

Honnørrabattordningen – Nytt legitimasjonskort for uføretrygdde og blinde

Innsendt av Bibbi Hagerupsen

Honnørrabattordningen – Nytt legitimasjonskort for uføretrygdde og blinde

Pressemelding 17.01.2017
Samferdselsdepartementet Nr: 8/17

Fra januar 2017 vil honnørkortet for uføretrygdde og blinde få et mer praktisk format, bedre kvalitet og endret farge. Endringene kommer som følge av tilbakemeldinger fra brukerne av dagens honnørkort. Dagens honnørkort vil fortsatt være gyldig, slik at eksisterende brukere ikke trenger å bytte til nytt kort.

Det nye honnørkortet i bankkortformat vil fortsatt være et tilleggslegitimasjonskort. Ny farge på kortet er blå. Sammen med annen legitimasjon gir kortet rett til honnørrabatt på reiser med transportmidler som mottar offentlig støtte.

Kortet gir også rett til honnørrabatt for medfølgende ektefelle / registrert partner uansett alder. Honnørkortet gjelder også for blinde og svaksynte som ikke mottar uføretrygd.

Det grønne legitimasjonskortet for honnørrabatt for personer med døvblindhet har også fått bankkortformat og bedre kvalitet. Kortet for personer med døvblindhet gir også rett til gratis reise for ledsager på reiser med transportmidler som mottar offentlig støtte.

Personer som innvilges en uføregrad på 50 % eller mer, får automatisk til-

sendt honnørkort fra NAV i forbindelse med vedtak om uføretrygd. Norges blindeforbund utsteder kort for blinde og svaksynte uten uføretrygd. Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde utsteder det særlige honnørkortet til personer med døvblindhet.

I løpet av januar vil NAV begynne å dele ut de nye kortene.

Eksisterende brukere trenger ikke bytte til nytt kort, da dagens honnørkort fortsatt vil være gyldig. Personer over 67 år får rabatt ved å vise vanlig legitimasjonskort og trenger derfor ikke dette honnørkortet.

Eksisterende brukere av honnørkort med uføretrygd som har mistet eller fått skadet kortet sitt, kan bestille nytt kort ved å ta kontakt med NAV på telefon 55 55 33 33. Blinde og svaksynte uten uføretrygd samt personer med døvblindhet må ta kontakt med kortutsteder for erstatning av tapt eller skadet kort.

HONNØRRABATT
TILLEGGSLEGITIMASJON

Navn

Født dag mnd. år

Har rett til kjøp av honnørbillett

Utstedt av | Dato

Bl.no: N-0080

Sammen med annen legitimasjon gir dette kortet rett til honnørrabatt på reiser med transportmidler som mottar offentlig støtte, så lenge kortets innehaver mottar offentlig støtte. Kortet gir også rett til honnørrabatt for medfølgende ektefelle / registrert partner uansett alder.

 Samferdselsdepartementet

Reiserefusjon til sommertreffet i Lofoten

REISEREFUSJON TIL SOMMER- TREFFET I LOFOTEN

Styret i LSHDB har kommet fram til at vi dekker opptil kr 3000 (ikke 2000 som før var annonsert) i reiseutgifter i forbindelse med sommertreffet i Lofoten!

Midnattsol i Lofoten

Foto: Sissel Kibsgård

Grasrotandelen

Hei!

Achilles International of Norway er registrert som grasrotandel hos Norsk Tipping. Hvis du er spiller hos Norsk Tipping vil vi oppfordre deg til å støtte vår forening som jobber for fysisk aktivitet for funksjonshemmede.

Dette er helt gratis for deg som spiller. Grasrotandelen skal kun registreres en gang, deretter går det automatisk. Så neste gang du spiller (enten på internett eller i kiosken) så kan du vise kortet som ligger ved i denne mailen, eller oppgi navnet Achilles international of Norway med organisasjonsnummer. Som sagt dette koster deg ingenting. Men vår forening

vil likevel motta 5 % av beløpet du spiller for. Vi setter stor pris på at så mange som mulig ønsker å støtte oss. Så du er hjertelig velkommen til å spre denne informasjonen. Det vil være til stor hjelp for oss.

Med vennlig hilsen leder av Achilles International of Norway, Bedir Yiyit.

Org.nummer: 999230156

Vil du støtte oss med din grasrotandel?

ACHILLES INTERNATIONAL OF NORWAY

Org.nr: 999230156

32774999230156

NORSK TIPPING

Årsmøte Achilles Norway

Kjære medlemmer!

Achilles International of Norway vil med dette invitere dere til årsmøte 2017.

Årsmøtet vil bli holdt fredag 31. mars 2017 kl 15.00 på Bergo Hotell i Beito-stølen.

De som melder seg på årsmøtet vil motta program og nødvendige dokumenter.

Ps: alle som har betalt medlemskontingent for 2017, har tilgang til årsmøtet.

Styremedlemmene består av:

Bedir Yiyit, Ivar Wigaard, Johan Stanghelle, Merethe Karlsen og Camilla Hansen.

Årsmøtet har følgende dagsorden:

- 1. Åpning**
- 2. Godkjenning av innkalling**
- 3. Konstituering av møtet med valg av:**

- a. Møteleder**
- b. Referent**
- c. Tellenemnd**
- d. Protokollunderskrivere**
- 4. Godkjenning av sakliste**
- 5. Årsmelding for 2016**
- 6. Årsregnskap for 2016 med revisjonsberetning**

7. Achilles International of Norway, prioriteringer

- a) Budsjett**
- b) Aktiviteter 2017**
- 8. Fastsetting av kontingent**
- 9. Endring av vedtekter**

10. Valg:

- a) Styre**
- b) Valgkomité**
- c) Utvalgskomite**

11. Avslutning

Eventuelle forslag til saker som ønskes tatt opp på årsmøtet, må sendes til styret i hende senest fredag 10. mars 2017. Forslag kan sendes til post@achillesnorway.no

Påmelding til årsmøtet gjøres til Bedir på mobil 998 73 434, eller sende e-post til post@achillesnorway.no Påmeldingsfristen er mandag 27. mars 2017.

**Vennlig hilsen
Styret**

Rapport:

Fagkonferanse – Yrkesaktiv med nedsatt syn og hørsel

Kilde: Eikholt.no

Eikholt arrangerte en fagkonferanse med temaet: «Yrkesaktiv med nedsatt syn og hørsel» torsdag 19. januar.

Målgruppen for fagseminaret var profesjonelle i ulike etater. Her kan du finne lenker til dokumenter som ble presentert under konferansen.

Arbeid er «en friskfaktor for personer med døvblindhet» sa Mattias Ehn, doktorand ved Audiologisk forskningcenter, Örebro Universitet og psykolog ved døvblindteamet i Stockholm. Han pekte på viktigheten av å holde på jobben. Nedenfor kan du finne lenker til dokumenter som ble presentert under konferansen.

- * Programmet for fagkonferansen**
- * Forskning om arbeid og Usher**
- * Erfaringer fra Arena workshop**
- * Rapport fra Arena workshop**
- * Behold jobben-kurs**
- * NAV veiledningstjeneste**
- * Brukermedvirkning i prosjekter**

Nb! Disse lenkene kan leses via hjemmesiden til eikholt.no

Solveig og Hans Ovin Andreassens stiftelse

SOLVEIG OG HANS OVIN ANDREASSENS STIFTELSE TIL STØTTE FOR BLINDE OG SVAKSYNTE

Legatporsjoner utlyses til støttetiltak for blinde/ svaksynte enkeltpersoner eller foreninger som ivaretar blinde og svaksyntes ve og vel.

Tildelinger vil være i størrelsesorden

kr. 5-10.000 og utdeles den 19. april d.å.

Begrunnet søknad med dokumentasjon av synstap og svak økonomi bes sendt til **BLINDEMISSIONEN IL**, v/ Gustav Borch-Nielsen, Postboks 15, Lambertseter, 1101 Oslo innen 14. mars.

Ny forskning på ervervet døvblindhet

Ann-Britt Johansson avla sin doktorgradsavhandling den 27. januar 2017 ved Sahlgrenska akademien, Göteborgs Universitet.

Av Roy Morten Østerbøl, Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde
Tekst: Ron Røstad, foto: Rolf Mjølnes

Avhandlingen startet som et lite prosjekt i 2005, men Johansson så raskt viktigheten av mer kunnskap om emnet og at flere lærte om det. Formålet med avhandlingen er å få

mer kunnskap og forståelse om hvordan det er å leve med ervervet døvblindhet. Avhandlingen fanger deres erfaringer om delaktighet, rehabilitering og samfunnsdeltagelse, sier Johansson, dr. med. og synspedagog på Eikholt nasjonale ressurscenter for døvblinde.

Intervjuet over flere år

Det fantes veldig få studier om ervervet døvblindhet, også internasjonalt.

– Det er gjort noe på medfødt døvblindhet, men bortsett fra noen bøker og rapporter kjenner jeg ikke til noen betydelig forskning på ervervet døvblindhet, sier hun.

Åtte informanter ble intervjuet over en periode på flere år. Intervjuene varte mellom en og en og en halv time.

– Informantene var med hele veien fra

da vi begynte med det lille prosjektet. De gav meg stor tillit, sier hun. Deres beskrivelse av egne erfaringer utgjør det viktigste materialet. Intervjuene er sterke og personlige, og gir et godt innblikk i deres liv og opplevelser, også hvis man ikke har spesielle faglige forutsetninger. Johansson har lagt vekt på at avhandlingen skal være lesbar for andre enn bare fagfolk.

Det er mange som bør lese den. Både de som jobber med døvblinde og pårørende. Jeg har også gitt eksemplarer til politikere, sier hun.

Arbeid er viktig

Et funn som overrasket Johansson var hvor vanskelig det kan være for personer med døvblindhet å få tilgang til hjelpemidler og ressurser de har rett til.

– Mange kjenner ikke til hva slags rettigheter de har. I tillegg kan de oppleve at behandlere har lite kunnskap om døvblindhet. De kan til og med oppleve å bli møtt med skepsis, sier Johansson.

Av de åtte som ble intervjuet, var det bare en som var i jobb. Johansson oppdaget av arbeid er svært viktig.

– Alle har mistet synet i voksen alder, og flere av dem er førtidspensjonert. Savnet etter å være i arbeidslivet var stort, sier hun.

Avhandlingen konkluderer blant annet med at døvblinde opplever frustrasjon og sosial isolasjon. Ikke bare på grunn av døvblindhet i seg selv, men også som følge av manglende kunnskap og tilrettelegging fra omgivelsene.

– Når vi som mennesker møter motstand, forsøker vi å løse det selv. Men det kommer til et punkt da vi trenger hjelp. Det er problematisk at personer med døvblindhet ikke blir møtt på en tilfredsstillende måte, sier hun.

Trenger tid

En av utfordringene personer med døvblindhet og behandlerne møter, er at hjelpemidler og kunnskap vanligvis tar utgangspunkt i at man er enten döv eller blind. Fagmiljøene jobber som oftest hver for seg. Johansson mener tverrfaglig samarbeid er viktig.

– For meg som synspedagog er det stimulerende å jobbe på Eikholt med det tverrfaglige miljøet vi har. Audiografene har sin kunnskap om tekniske hjelpemidler for hørselshemmede og sosionomene med sin kunnskap om de psykologiske og medisinske sidene, sier hun.

En av de viktigste ressursene er noe så enkelt som tid.

Det er viktig at personer med kombinert syns- og hørselshemming får god tid til å prøve ut syns- og hørselshjelpemidler, og at det skjer i et samarbeid mellom de profesjonelle og brukerne.

Disputerte i Göteborg

Johansson er svensk og har jobbet med synshemmede i Sverige i mange år før hun begynte på Eikholt. Hennes bakgrunn var opprinnelig naturfaglig.

– Jeg gikk naturvitenskaplig linje på gymnasium og var teknisk interres-

sert. I begynnelsen av 1970-tallet var det behov for personale med teknisk bakgrunn innenfor det medisinske. Derfor ble det startet en utdanning som het "medisinsk teknisk assistanse", sier hun.

Senere utdannet hun seg til synspedagog.

– At jeg kan bruke min medisinske erfaring med pasienter i en pedagogisk sammenheng er fantastisk, sier hun.

Avhandlingen ble avlagt i januar i år ved Sahlgrenska akademien ved Göte-

borgs universitet. Selv om studien tar utgangspunkt i Sverige og de åtte informantene er svenske, er erfaringene overførbare til norske forhold.

– Men Sverige har ikke et tilsvarende tilbud som Eikholt, sier Johansson.

NB! For spesielt interesserte er avhandlingen lagt ut på:

<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/48663>

Nytt grønt kort

NKDB ønsker å informere om at det grønne legitimasjonskortet for honnørrabatt for personer med døvblindhet nå er kommet i ny utgave.

Kortet gir som før rett til gratis reise for ledsager på reiser med transportmidler som mottar offentlig støtte. Koordineringsenheten har fått de nye kortene, og de er sendt til enhetene i tjenesten for distribusjon til brukerne. De gamle kortene er fortsatt gyldige. De nye kortene skal være mottatt av bruker før påske i år.

Vedlagt kopi av følgebrev som sendes sammen med kortene. Brevet tilpasses den enhet som sender ut kortet.

Fylkeskommuner og operatører av kollektivtransport er informert om kortene av samferdselsdepartementet.

Til innehavere av grønt kort:

Nytt grønt kort

Samferdselsdepartementet har nå utformet nye grønne kort, du finner kortet vedlagt.

Kortet gir honnørrabatt på kollektivreiser samt gratis reise for én ledsager på reiser med transportmidler som mottar offentlig støtte. Ordningen med gratis reise for ledsager gjelder ikke på fly. Det er viktig å være oppmerksom på at kortet ikke er et legitimasjonskort og at gyldig legitimasjon alltid må tas med.

Departementet sender brev med informasjon om de nye kortene til fylkeskommuner og transportselskaper som driver kollektivtrafikk.

Grønt kort utstedes av Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde. Brukere som mister eller får skadet kortet sitt bes kontakte sin regionale enhet:

Vennlig hilsen

Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde

Aaserud Møbler A/S
Rølighetsv 9
1738 BØRGENHAUGEN
Tlf. 69 16 66 60

Tønsberg Optiske AS
Kammegaten 5
3110 TØNSBERG
Tlf. 33 31 73 07

Ødegården Transport ANS
3626 ROLLAG
Tlf. 416 35 092

Eikås Tannlegesenter AS
6771 NORDFJORDEID
Tlf. 57 86 06 71

Engerdal kommune
Skolene og Barnehagene
2440 ENGERDAL
Tlf. 62 45 80 00

Elcom AS
Storg 11 A
7900 RØRVIK
Tlf. 74 39 39 33

Mosserødhjemmet
Plutosv 24
3226 SANDEFJORD
Tlf. 33 48 81 00

KALSNES
advokatfirmaet
m.n.a.
Storg. 50, 2870 DOKKA
Tlf. 61 11 88 70

Specsavers Optikk
Hamar
Aslak Bolts gate 48
2316 HAMAR
Tlf. 62 52 34 80

Holmestrand Fjellsprenging AS
Lørdalsv 19 A
3092 SUNDBYFOSS
Tlf. 977 70 798

oticon
Wergelandsv 7, 3etg
0167 OSLO
Tlf. 23 25 61 00

viva
3412 LIERSTRANDA
Tlf. 32 22 58 00

OL Senteret AS
Industriveien 6
3300 HOKKSUND
Tlf. 32 25 05 60

Friis Arkitekter AS
Sentrum 11
3630 RØDBERG
Tlf. 32 74 15 94

Seland Optikk Sola AS
Solakrossvegen 26
4050 SOLA
Tlf. 51 69 58 90

joker
Bulandet
6987 BULANDET
Tlf. 57 73 21 44

KIWI mini pris
Dokka
Storgata 55
2870 DOKKA
Tlf. 61 11 06 00

Frizzy Hårssenter
Kjøpmannsg. 16 B
7900 RØRVIK
Tlf. 74 39 08 57

Hellik Teigen A/S
Loesmov 1
3300 HOKKSUND
Tlf. 32 25 27 00

Hadeland Maskindrift AS
Korsbakken 25
2760 BRANDBU
Tlf. 911 20 405

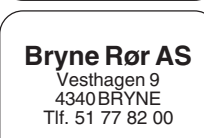
ANONYM STØTTE

Medi Buskerud*
HELSEARTIKLER
3015 DRAMMEN
Tlf. 32 80 80 80

Varanger Auto AS
Tanavegen 8
9800 VADSØ
Tlf. 78 95 59 00

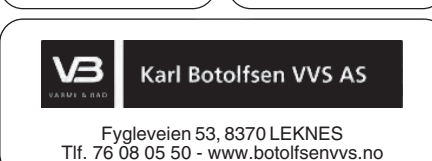
Bryne Rør AS
Vesthagen 9
4340 BRYNE
Tlf. 51 77 82 00

Leirfjord kommune
- muligheter på land og på vann
Kommunehuset Leland
8890 LEIRFJORD - Tlf. 75 07 40 00

BERGMAN DIAGNOSTIKA
Jogstadv 21, 2007 KJELLER
Tlf. 63 83 57 50 - www.bergmandiag.no

Karl Botolfsen VVS AS
Fyglevveien 53, 8370 LEKNES
Tlf. 76 08 05 50 - www.botolfsenvvs.no

Rådgivningskontoret for hørselshemmede
Kabelg 2 (5. etg) Økern
0509 OSLO
Tlf. 23 47 85 00

Levanger kommune
Psykisk helse og oppfølgingsteneste
7601 LEVANGER
Tlf. 74 05 25 00

Kriminalomsorgen Arendal fengsel
Parkveien 6
4838 ARENDAL
Tlf. 37 07 67 43

Valter Jensen & Sønn A/S
Valter Jensen Eiendom ANS
0207 OSLO
Tlf. 22 12 46 60

HLF
Hørselshemmedes Landsforbund
0609 OSLO - Tlf. 22 63 99 00 - www.hlf.no

BEMA AS
BILDELER & UTSTYR
www.bema.no

CARLSENFRITZØE
Den lokale byggevarer spesialisten
SANDEFJORD - Hotvedveien 6, 3220 Sandefjord
Tlf.: 33 48 40 00 - Åpent: 7-18 (9-15). www.carlsenfritzoe.no

Furene
Furene Industriområde
6100 VOLDAL
Tlf. 70 07 48 50
www.furene.no

TRASOPP KLINIKKEN
Trasopp ttr. 25
0672 OSLO
Tlf. 23 34 82 00
trasoppklinikken.no

TURHUS
MASKIN AS 3550 GOL
Tlf.: 32 07 52 10 - 90 59 23 22 - 90 97 05 78

KOREN OPTIKK
Kuben kjøpesenter
7100 RISSA
For timebestilling
73 85 19 30

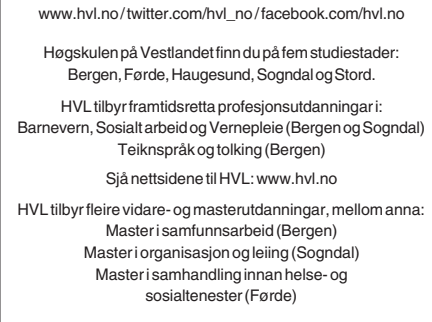
interoptik
Optiker Ravnstad
Din leverandør av merkevarer
Torg gt.21 - Sortland | Tlf. 76 12 21 62

Solskjermings GRUPPEN
Prima Sol
Byflatn 163
2385 BRUMUNDAL
Tlf. 932 67 689
solskjermingsgruppen.no

BRATTLI BYGG
Alt innen bygg og reparasjoner
ANDERS WOIE
Snekker og daglig leder
Tjore 85
4887 Grimstad
Tlf. 90768447
andwoie@gmail.com
www.brattlibygg.no

Høgskulen på Vest

Returadresse:

LSHDB (Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde, Skippergata 33, 0154 Oslo

LSHDB-sentralstyre 2016 - 2018

<i>Forbundsleder:</i>	<i>Åshild Johansen</i>
<i>Nestleder:</i>	<i>Kari Kristine Engan</i>
<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Bibbi Hagerupsen</i>
	<i>Hege Beathe Dahlen</i>
	<i>John Sandell</i>
<i>Varamedlemmer:</i>	<i>Odd Paulsen</i>
	<i>Sissel H. Markhus</i>

LSHDBs hjemmeside: www.lshdb.no (stadig oppdatert)